

Už je tady zas! / Dominik Fras

Tak se jmenuje nová inscenace **Divadla Na Jezerce**, která měla ve čtvrtek 16. března premiéru a které se důvěrně říká „Hitler“. Princip je známý a mnohokrát vyzkoušený: Hitler nezemřel, objeví se v naší současnosti.

Princip hry je jednoduchý nicméně stoprocentně funkční. Zjevivší se Hitler začíná na ulici jako bezdomovecký outsider bez dokladů a jakékoli identity, ale díky své přesvědčivosti se dostává od náhodného trafikanta, který se nad ním slituje přes zajímavého quasihitlerovského „týpka“ pro televizní talkshow, k respektované osobnosti, která dokáže pochopit masy a jejich strach z imigrantů, oslovit je a dát jim to, co chtějí: všeobecně akceptovaný recept na šťastný život bez hloupých a zbytečných komplikací a hádek, bez demokraticky voleného nicméně neefektivního a nákladného parlamentu, který právo, spravedlnost a dosahování cílů jen zdržuje, když už si lid demokraticky zvolí jeho jako svého vůdce.

Inscenace sama nabízí mnoho humorných scének nejen v konfrontaci Hitlera se současnými fenomény jako je internet, lajkování či youtube, ale citlivá režie - scéna i kostýmy - se nikdy neuchýlí k lacinému humoru a grotesce, která se nabízí. Sama se až „grossmanovsky“ vytrácí, aby divák se mohl stát svědkem. Střízlivé a přesvědčivé herectví Ondřeje Kavana nám nabízí Hitlera jako hluboce lidského a navýsost empatického, ale upřímného člověka, který dokáže vnímat a chápat frustrace současného člověka a nabídnout mu ta správná a v čase efektivní řešení.

Pochopitelně ostatní herci jsou v tomto kuse „přihrávači“, kteří ale od trafikanta, přes asistenty, novináře a manažery tvoří plnokrevné lidské bytosti, z nichž někteří se i brání a mají tisíce důvodů nesouhlasit a bát se, ale nechají se přesvědčit a nasedají do vlaku, který nezastavuje.

Klíčová je scéna, kdy zprvu pobavená asistentka – sekretářka „talkshowkomika alahitlera“ se díky židovské babičce, jejíž rodina byla zplynována, rozhodne skončit se svou prací pro tohoto hvězdného komika, ale je jím logicky i citově přesvědčena o tom, že stojí za to ve spolupráci s ním pokračovat.

Hra díky své divadelní zkratkovitosti tak přeskakuje fázi, kdy demokraticky zvolená většina v parlamentu ruší senát a ustaví parlament pouze stočlenný, aby byl efektivněji ovladatelný a pak jej jako zbytečný zruší zcela, protože se souhlasem všeho lidu stačí pouze efektivní exekutiva a rychlé a účinné soudnictví: kdo není s námi, je proti nám. A parlamentní strany jen zírají, jak tento „Hitler“ z nich za potlesku lidu vysaje všechny schopné konjunkturalisty, aby jim uchystal definitivní porážku. Výsledné vyznění této bezesporu komedie, je ale velmi ambivalentní. Ukazuje nám jak snadné je při dostatečné vůli, víře v sebe sama a svou pravdu, přesvědčit o ní své okolí tak, že je ochotné na zapískání krysaře jít za ním poslušně až do propasti. A tak se v závěru ocitá divák v situaci, kdy tleská dokonale ztvárněnému návodu, který důvěrně zná z naší politické scény.

Lze bez nadsázky říci, že tato inscenace je v současnosti nejaktuálnějším dramaturgickým počinem na české divadelní scéně.